

po pošti 80 v. več. Naročila sprejema že sedaj tiskovna zadruga v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Edmond de Goncourt: »Dekle Eliza«. Preložil Pastuškin. V Ljubljani, 1919. Izdala in založila Tiskovna zadruga. — Cena brošurani knjigi 7 K, vezani 9 K 50 vin. Drugi zvezek Prevodne knjižice (1. zvezek: Besi), Tiskovne zadruge, prinasa pretresujoči roman deklice Elize, hčerke babice iz pariškega predmestja. V biestem slogu popisuje pisatelj v prvem delu povesti, kako in zakaj je postala Eliza radi razmer, v katerih je zrasla počestnicavlačuga in nazadnje zločinka. Zaradi umora svojega ljubimca obsojena na smrt, a pomiloscena v dosmrtno jeco, živi v drugem delu romana bedno življenje v kazni, kjer počasi duševno in telesno umira, dokler ne izdane. Prepričani smo, da bo naša »Dekle Eliza« obilo citatov, jo toplo priporočamo. Naroča se pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, Sodna ul. 6.

Ljubljanski člani Slovenske Šolske Matice naj pošljejo po publikacije za l. 1916-18 k poverjeniku Jakobu Dimniku na l. m. solo v Komenskega ulici.

Slovenska Šolska matica. Zaradi draginje, ki je nastala v tiskarski obrti, smo morali povišati članarino na letnih 10 K. Iz istega vzroka smo povišali tudi ceno knjigam, ki jih je izdala in založila Slovenska Šolska Matica, za 100 odstotov, le Letopisom smo pridržali prvotno ceno. Ceno prejšnjim celotnim letnikom smo določili na 10 kron za člane in na 12 kron za nečlane. Člani Hrvatske Šolske Matice morajo plačati odtisov celotno članarino, oziroma določeno ceno; tako tudi člani, ki ročajo posamezne prejšnje knjige (snopeče itd.) Učiteljski plačajo za celotne letnike 5 kron, za posamezne prejšnje knjige pa polovico prodajalne cene. Publikacije za l. 1919 bodo izšle o Božiču; zato prosimo p. n. poverjenike, da takoj začno z nabiranjem članov. »Ukoslovje« II. del je že dotiskan, Letopis je v delu v tiskarni in za tretjo knjigo je pa tudi že pripravljen rokopis. Torej, le hitro na delo!

Polemika.

Poziv v pokoj!

Dopis, ki odobrava češki vzorec je napravil mnogo hude krvi. Proti dopisu smo prejeli mnogo dolgih poročil, ki se vsa izjavljajo proti takemu postopanju pri nas. Preveč bi obremenili list, če bi prinesli vsa poročila popolna. Iz vseh poročil posnemamo torej samo one odstavke, ki navajajo gole argumente proti enakemu postopanju pri nas. Vse komentarje izpuščamo, ker se nam zde nepotrebni in ker govore navajana dejstva dovolj jasno za vsakogar.

Glas starejših je sledeč:

Delijo se v tri dele, in sicer:

1. Take, ki že komaj čakajo na upokojitev, ker so jo zaslužili in so potrebni počitka, ali pa nimajo več veselja do stanu radi slabih izkušenj.
2. So taki, ki so že potrebni več ali manj počitka, pa jih veže še ta ali oni obzir na šolo ali svoje. Borili so se vse svoje žive dni s pomanjkanjem, stanje se jim je sedaj nekoliko izboljšalo in bi še nekaj časa delali radi pomanjkanja učiteljstva.
3. So oni, mogoče še čili, ki so delali vse svoje življenje za narod, služijo radevoljno iz ljubezni do poklica in mladine, vesele se sadu, ki ga vidijo sedaj dozorevati in hočejo po svojih močeh pomagati narodni šoli na noge; darovati hočejo poklicu, mladini in domovini še svoje poslednje moči.

Na ta mesta naj pridejo čeravno samo posredno, tretjeletniki. Primerjajte »zrelega« z nezrelim in nerodnim začelnikom, ki lovi in hlasta za izrazi, ter gleda na uro, kedaj ga bo de rešil zvonec! Starejšim pa je dan in vsaka ura prekratka.

Kdo je zrel za pokoj? — Star sem 60 let, služim 42 let, sem nameščen na petrazrednici in sem kot šol. voditelj poučeval med vojno tri leta v 5. razredu. Med tem sem mnogo tednov supiral tovarišavojaka v 4. in obolelo tovarišico po nekaj ur na teden v 1. razredu. Med vojno sem dodal 5000 K od svojega, od ust pritriganega prihranka (zavarovalnino) za vzgojo in druge potrebščine otrok. Sedaj z vsemi dokladami životarim, kakor pač životari tovariš, ki mora vsak dan nasititi šest žolodcev in šesterim osebam skrbeti za obleko in obutev. —

Ako stopim sedaj v pokoj, izgubim stanovanje, veliki vrt in vojno-draginjska doklada se mi izdatno zniža.

Učiteljev primanjkuje. Prekmurje, slov. Koroško, druge obmejne šole, šole po mestih, vse to zahteva dobrega nadomestka za odstavljene. Slišimo tudi, da pojde precej tovarišev v Srbijo. Prekija se bo izpraznila, petrazrednice se bodo skrčile v tri-celo v dvorazrednice radi

Prekmurja. Na nekaterih šolah je še danes komaj po ena učna oseba; so celo šole brez učiteljev. Vseposod je veliko pomanjkanje, katero hočejo omejiti celo s tretjeletniki, z napol izvežbanim materijalom. Vabijo k učiteljstvu gimnazijce, relice — itd. da zamaše vrzeli.

To so stvarni in vpoštevanja vredni razlogi, ki jih navajajo oni, ki se ne strinjajo z mnenjem dopisnika. Pristaviti moramo le še toliko, da vladajo v Čehoslovski republiki drugačne razmere kakor pri nas. Tam je učiteljstva dovolj in lahko izvajajo konsekvence v tem pogledu, ker šolstvo in narodna stvar pri tem ne trpi. Za slovenski narod in za naše razmere bi pa pomenilo izvajanje takega odloka občuten udarec narodnemu šolstvu. Samo na bivšem Kranjskem bi prišlo po taki odredbi 96 učnih oseb v postev, vsega vkup pa gotovo okrog 300. Kje naj vzamemo nadomestilo za to? To je najstvarnejši razlog, iz katerega upokojitve ni priporočati.

Izogniti se pa ne moremo tudi razlogu, ki ga navajajo nekateri dopisniki, kot vzrok, da ne gredo v pokoj namreč: ker imajo potem manjše draginjske doklade.

To je vprašanje s katerim so se mnogo pečali že naši vpokojeni tovariši. Za nje je to vprašanje važno, ker direktno trpe zaradi take določbe. Ni pa naša njih zahteva po izenačenju in izboljšanju pravega odmeva v javnosti, ker si vsakdo misli, da je še daleč do vpokojitve in vsled tega ne polaga prave važnosti na pokojninske določbe in odredbe zakonov. Pač pa občuti že to socialno krivično določbo in odmero oni, ki stoji na pragu v pokoj.

Opozoriti smo morali posebej na to vprašanje, in moramo povdarjati, da pokojninske določbe niso le zadeva naših vpokojencev, temveč so tudi za nas enako važna vprašanja dokler smo aktivni.

Naše stališče je, da učitelji, ki gredo v pokoj ne prenehajo s tem biti naši stanovski tovariši in se imamo za njih težnje enako potezati kakor za one pri katerih smo direktno že sedaj prizadeti. Tembolj vidimo upravičenost tega v gori navedenih razlogih.

Posebno pa moramo gledati, da v novih določilih zakona odpravimo te nedostatke.

S tem smo dali pravico do besede vsem strankam vseh naziranj in predlagamo o tem vprašanju — konec debate.

Iz strokovnega tajništva Zaveze.

Železniške vozne ugodnosti za učiteljstvo.
A. Državne železnice.

Stalnih legitimacij državna železnica ne izdaje in jih je celo odvzela vsem dosedanjim upravičencem, tako da faktično danes ne uživa noben državni uradnik kake stalne vozne ugodnosti na državni železnici. Posrečilo se pa je, na našo vlogo na železn. ministerstvo v Beogradu dobiti vozno ugodnost in sicer polovično vozno na progah državne železnice iz Ljubljane—Zagreb—Sarajevo—Beograd. (Velja poljubno za II. ali III. razred.) To dovoljenje je izdano za 100 članov »Zaveze«. Kot legitimacije služijo članske izkaznice »Zaveze«, ki smo jih dali tiskati v to svrhu in so sedaj na razpolago pri strokovnem tajništvu. Res je prišlo dovoljenje iz Beograda nekoliko »post festum«, ker je že konec počitnic, vsaj na bivšem Kranjskem, toda ker ni omejena na nikak termin, traja tako dolgo, dokler niso izkaznice porabljene, torej ev. še za drugo leto. Izkaznice se izdajajo le za daljše proge, veljajo za enkratno vožnjo tja in nazaj. Kdor želi, da se mu izkaznica dopošlje po pošti, naj točno navede ime in službeni kraj, da se vstavi v izkaznico. Za izkaznice je plačati 1 K za tiskarske stroške. Glede potovanja naj se tovariši in tovarišice medsebojno dogovore, ali potujejo posamezno ali v skupinah. Za izkaznico naj se oglašijo le dotični, ki jo v resnici uporabijo. V pisarni bomo vodili natančen seznam.

B. Južne železnice.

V 144. številki Uradnega lista z dne 11. sept. 1919 (splošno važna za učiteljstvo, opozarjamo!) je objavljen šolski zakon sprejet v 51. redni seji narodnega predstavništva dne 9. julija 1919. — Člen 33. zakona o narodnih šolah se izpremenjen glasi: Stalni učitelji (učiteljice) so državni uradniki. S tem smo torej tudi naslovno priznani kot državni uradniki. Poleg plač, ki jih imamo sedaj popolnoma zjednačene z državnimi uradniki, smo deležni tudi ostalih pravic. Strokovni tajnik je takoj interveniral glede voznih ugodnosti pri ravnateljstvu južne železnice, ki nam je to v principu takoj priznalo. Glede pogojev sledeče: Kdor reflektira na stalno uradniško legitimacijo, naj piše na »obratno ravnateljstvo južne železnice v Ljubljani (Adminstr. oddelek)« za tozadevno tiskovino, ki je iz nje vse nadaljno razvidno. Priložiti je znamke za odgovor. Ugodnost velja za vožnjo v višjem razredu proti plačilu nižjega, torej v I. razr. se plača II. razred, vožnja v II. razr. proti plačilu III. razr. in vožnja v III. razr. za polovico II. razr. — Končno še opozarjam, da stane kolektivna za vsako kalendarsko leto 13 K. Kdor se torej ne misli mnogo voziti to leto, naj vložiti šele nov, ali dec. za bodoče leto.

C. Vozna udobnost za šolarje v svrhu obiska šole. »Zaveza« je napravila tudi tozadevno vlogo na ministrstvo saobračaja in je prejela sledečo rešitev:*)

Št. 1446/VI.

Ljubljana, dne 5. septembra 1919.

Po nalogu ministrstva saobračaja se Vam na Vaš dopis na imenovano ministrstvo z dne 29. ju-

*) Vsa eventualna pojasnila k odloku dajejo tudi postajna načelstva.

lija t. l., št. 578, naznanja, da uživajo v smislu osebne tarife za področje ljubljanskega ravnateljstva II. del, šolarji v svrhu obiska šole, sledečo vozno udobnost:

1. Učencem obojega spola vseh javnih šol (tudi trgovskih, kmetijskih in nadaljevalnih) izdajajo se proti tozadevnim izkaznicam za vožnje do 50 km od postaje bivališča do postaje šolskega okraja in obratno, vozovnice v svrhu obiska šole za polovično ceno za osebne in mešane vlake.

2. Ista udobnost velja tudi za učence, ki se pričetkom tedna peljejo v šolski kraj, čez teden tamkaj stanujejo in le ob nedeljah bivajo pri starših oziroma rediteljih.

3. Izkaznice (neizpolnjene) prodajajo osebne blagajne po 10 vinarjev komad.

Iste predtisku primerno izpolnjene potrdi šolsko vodstvo in postajni načelnik v bivališču.

4. Izkaznica velja za dobo šolskega leta, ter jo je pokazati vedno z vozovnico vred železniškim uslužbencem.

5. Vsaka zloraba izkaznic brez prikrajšanja kazenskih in civilnopravnih zahtevkov železnice napram lastniku, ima za posledico, da se ista odzame lastniku za dobo dotičnega šolskega leta.

6. Nadalje izdaja ravnateljstvo učencem na podlagi potrjenih izkaznic mesečne vozovnice za dobo koledarskega meseca, in sicer je plačati za iste za razdalje do 10 km polovično tarifno vozno za 40 voženj, za razdalje od 11 do 20 km tarifno polovično vozno za 35 voženj in za nadaljnje razdalje tarifno polovično vozno za 30 voženj.

Mesečne vozovnice je naročiti najmanj 4 dni pred rokom, s katerim se jo hoče uporabljati, bodisi neposredno pri podpisnem ravnateljstvu, ali potem postaje, ki se nahaja na dotični prog. za katero se vozovnice naroče.

Z naročilom vpslati je sliko na kartonu 6:5 10:5 cm velikosti ter cenil odgovarjajoč znesek.

Od ravnateljstva drž. železnice.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Fran Marolt.

Last in založba »Zaveze jugoslovanskega učiteljstva«.

Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Naš denarni zavod.

Gesto: Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica »Učiteljskega konvikta« v Ljubljani

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do 31. avgusta 1919 K 231.943-70.

Uradne ure: Vsak četrtek in vsako soboto od 1/2. do 1/2. ure popoldne.

Naši himni:

1. Lepa naša domovina.
2. Bože pravde.

Dvoglasno s spremljevanjem harmonija za šolsko mladino priredil Fran Marolt. Cena 1 krona. Naročila sprejema le Učiteljska tiskarna.

Št. 494/0

Razpis službe.

Na štirirazredni mešani ljudski šoli pri Sv. Lenartu pri Veliki Nedelji se razpisuje nadučiteljska služba. Prosilci, ki morajo biti rim. kat. veroizpovedni, naj vlagajo redno opremljene prošnje na krajni šolski svet Sv. Lenart pri Veliki Nedelji

do 31. oktobra t. l.

Okrajni šolski svet ormoški.

Ptuj, dne 2. sept. 1919.

Predsednik: Pirkmaier I. r.

Vsakovrstne šolske zvezke

lastnega izdelka

priporoča

Učiteljska tiskarna, Ljubljana,

Franciščanska ulica 6.

Trgovina Ivan Bonač Ljubljana

priporoča slav. učiteljstvu in šolskim vodstvom svojo bogato zalogo pisarniških in šolskih potrebščin. —

Izšel je predelani natisk knjige:

Wider: „Moje prvo berilo“

v Učiteljski tiskarni v Ljubljani.